

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 73. ANULU XVII.

Sabiu, in 2/4 Octomvre 1869.

Telegrafulu eae de doue ori pe septimana: joi'a si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu banii gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretulu prenumeratiunii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri etraine pe unu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Incoratole se plateacu pentru intia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2. cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2. cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“.

pre patriarulu din urma (Octomvre—Decembre) alu anului 1869. — Pretulu abonamentulu pre 1/4 anu e:

Pentru Sabiu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Trannia si Monarchia austro-unguresca 2 fl.

Pentru Romania si strainatate, 3 fl.

DD. abonanti sunt rugati a nu intardii cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogamu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate — adresandu-le deadreptulu la

Editoru „Telegrafulu Romanu“ in Sabiu.

Eveneminte politice.

Caletoria Majestatiei Sele la canalulu de Suez este evenimentulu celu mai discutat astadi in monarchia nostra. Fiindu ca despre acest'a reproducemu in revist'a diuaristica o dare de sema politica dupa unu jurnalulu din Vien'a, la loculu acest'a inregistramu simplu faptul ca atare.

Atragemu atentiunea lectoriloru asup'a corespundintiei din M. Osiorheiu publicate mai la vale. Reporturile urbariali intro fostii domni si coloni au pentru noi romanii o insemnatate economica-politica. Nefiindu acele apretuite de fostii coloni si pote de acei ce le porta caus'a cu destula seriozitate pana suntu in decursulu procesulu, dupa impregiurările de vaieratu ce se ivescu adese la noi, se mai potu intempla casuri ca cele descise in corespundintia, fara de a li se pute in fine ajuta celor'a ce patimescu altu cum decatu cu compatimire si indignare de severitatea executiunii, cum face cor. nostru si noi impreuna cu densulu. Repetiendu-se asemenea fapte, poporulu romanu trannu va patimi de mari daune, de daune cari pentru indelungu tempu voru fi simlile de tiara si de natiune. Juristii nostri independinti (advocatii), fara de a asepta vre-o provocare aru trebui din propriulu motivu a se interes'a de cestiuni de aceste si a afli medii, prin cari sa se incangiore calamitati de aceste nationali — politice. Puterile solidarie ale juristiloru nostri aru putea ajuta multu si aru pute folosi multu.

In lantrolu monarchiei se discuta multu schimbarea sistemei dualistice, se intielege de sine ca discussiunea se face (pentru schimbare) de organele opozitiunii slave si de putiene alte diuarie. Partid'a deakistiloru inca arata ore cari temeri, inse nu scimu deca nu vrea cu aceste numai imblandirea stangei si infricarea nemtiloru pentru vre o acusiune noua.

Dupa sunetulu unoru diuarie federalistice hiaru, cecho-boemii aru fi gat'a si la transactiuni, cari sa nu altereze multu seu nici decum sistemulu de fatia. Unulu din ministrii cabinetulu actualu din Cislaitania se dice ca a si lucratu unu memorialu despre complanarea tuturor conflictelor interne si lau si predatu Majestatiei Sele. Merge vorb'a mai departe ca acelu memoriu contine unu programu aparatu de minoritatea ministriulu cislaitanu, de carele majoritatea (Giskra, Herbst si consorti afara de contele Taaffe, Potocki si Dr Berger) nu voiesce sa scie nimica.

Din afara nu vedemu ce-va mai momentuosu pana in momentul de fatia. Situatiunea in Franci'a e alarmata de dinariete opusetiunii. Omeni cu sange mai rece afirma ca burgiesi'a si agricultorii dorescu ordine ei linisce, dara nu resturnari de guvern.

In Romania'a nu inceta ateurile indreptate asup'a guvernulu actualu. Elu, guvernulu are sa se lupte cu consullii straini, cu greco-jidanii si cu — romanii (opusetiunisti cu totu pretulu). —

Revista diuaristica.

„N. Frbl.“ vorbindu despre caletoria M. Sele imperatulu la Constantinopole si de acolo la deschiderea canalulu de Suez dico urmatorele:

„Majestatea Sea imperatulu va caletori in Orientu, trecendu prin Constantinopole si abatandu-se la Egiptu, unde va asista la serbarea deschiderei canalulu de Suez. In acest'a caletoria lu voru insoci pre imperatulu cancelariulu imperiale contele Beust si ministrii de comerciu dlu de Plener alu Austriei si dlu Goro ve alu Ungariei. Caus'a, de s'au decisu asi'a tardiu pentru caletoria acest'a, a fostu visit'a principelui de corona alu Prussiei. Caci imperatulu nu pute sa se intalnesca in Suez cu principele unei curti, cu carea inca sta in relatii neamicabile. Principele inse prin prevenirea sea, prin nisointi'a, de a sterge tristele reminiscintie din 1866, prin purtarea sea cea amicabile a facutu, ca presentia sea in Suez sa nu aduca pre imperatulu in perplexitate.

„Asia se intarcesc ca principele de corona a apropiatu cele doue dinastii un'a de alt'a prin visit'a sea in Vien'a fara inse, ca acest'a sa aiba alte urmari politice. Multi, cari tienu inca la parerea regimulu personale nu-si potu cugeta o atare deosebire, si suntu aplecati a privi totu lucrulu de o vorba gola. Pentru aceea, ca sa constatamu, ca asi'a ceva nu numai ca e posibilu, ci s'a intemplatulu chiaru in fapta, amu adusu aminte de presentia de mai inainte a principelui de corona si a regelui Prussiei in Vien'a, carea n'a pututu impedece prelanga tota cordialitatea, ce esista resbelulu celu teribilu din 1866 si frecarile cele continue pana la erumperea resbelulu, asup'a intereselor divergente.

„A constat acest'a a fostu cu atat'a mai necesariu, cu catu trebuie sa delaturamu ori ce suspiciune, ori ce banuila a Franciei, de a carei'a amicitia trebuie sa tienu Austri'a, deore ce nice unu statu nu are interese asi'a de asemenea cu ale Austriei; si nice unulu nu ni se arata asi'a de binevoitoriu ca Franci'a.

„Langa principele de corona alu Prussiei si langa imperates'a Eugeni'a, Austri'a nu putea fi reprezentata decatu prin imperatulu la serbarea din Suez conformu rangulu seu si pusetiunii sele in lume si nu putemu decatu sa multamimu monarculu nostru, ca sa decisu a face caletoria acesta. Caci mai intai arata in modulu celu mai evidentu progresulu in Austri'a si sinceritatea ei, candu monarculu Austriei merge in persona la o serbare, carea e asi'a de insemnata pentru interesele nostre de negociu.

„Apoi trebuie sa marturisesc chiaru si pessimistii cei mai aprigi, ca pacea e asigurata pe tempu indelungatu si ca orisonulu politicu e fara nori, candu se decide Imperatulu a face caletoria in tieri asi'a de indepartate. O manifestare asi'a de invederata de pace o voru recunosce in fine si in Berlinu si voru judeca mai bine si despre contele Beust, carele pana in momentulu presinte inca nu se bucura acolo de o reputatiune buna.“

Propunerea studiulu religiiunii in scolele populare.

(Urmare.)

Dupa ce va fini invetiatoriulu cu rugaciunea domnesca pertractandu-o in modulu de mai susu arelatu, apoi pote sa treca rugaciunea catra na-

seatoarea de Ddiu, caci si acest'a este un'a din rogaciunile cele mai usitate la poporulu nostru, si acest'a o pote sa o faca cam in chipulu acest'a:

Credu, ca a-ti auditu si voi, ba v'am spus si eu mai deunadi, ca Isusu Christosu fiulu lui Ddiu sa pogoritu din ceriu aci pe pamentu. — Dar 'mai 'nainte de a veni elu aci, a venitu unu angeru din ceriu pe carele l'a trimisu Ddiu; acest'a ia spusu feciorei Maria ca ea va fi mam'a fiulu lui Ddiu.

Maria era o feciora (fata) cu fric'a lui Ddiu. — Nici o feciora nu era asi'a de buna si cu fric'a lui Ddiu, ca ea. — Angerulu lui Ddiu a venitu la ea in Nazaretu, unu orasielu micu, si ea tocmai se roga lui Ddiu si i-a disu „Nascatore de Ddiu feciora bucurate etc.“

Si Maria sa spaimantatu atunci, dar 'angerulu a disu „nu te spaimanta Maria, ca ai aflatu haru inaintea lui Ddiu...“

In chipulu acest'a pertracteza invetiatoriulu la a dou'a rogaciune explicandu-le eleviloru, ca si tatalu nostru punctu de punctu, insa asi'a ca mai intai sa lu intielga bine elevii sei si dupa aceea sa le cascige si amorea catra rogaciune si catra totu ce este bunu. In fine le mai pote istorisi si despre vieti'a Mariei aci pe pamentu facendui atenti, ca catu de bine si catu de mare este fericirea pentru cei ce faca fapte bune si se ferescu de cele rele.

Dupa acestea trece la alte rogaciuni — 'nainte si dupa mesa, de ser'a si dimineti'a cu unu caventu la rogaciunile cuprinse in ABCdarele loro, oaci cu durere trebuie sa marturisimu, ca o asi'a mare colectiune de rogaciuni potrivite pentru scolele inceputore nu avemu, se vede treb'a ca protoparintii nostri se multiameau cu invetiarea psalmiloru lui Davidu, de candu incepau a ceti si nu s'au intrebatu de asi'a cev'a.

A dou'a parte ca objectu alu instructiunii religionare o facu proverbele si sentintie. Pentru acestea firesce nu se pote hotari unu tempu deosebitu, ci la diferitele ocaziuni le explica invetiatoriulu parte spre ai abate dela unele deprinderi rele, ce le observa la elevii sei, parte de ai impinteni spre lucruri bune morale asi'a d. e. candu unu invetiatoriu observa pre unulu dintre scolarii sei ca nu siede cum se cuvine, ci din contra vorbesce ne incetatu cu altutu, si nici chiar dupa o admonitiune din partea invetiatoriulu nu se liniscesce, atunci pe langa oresi care dojana mai pote adage unu proverbu d. e.

Copilulu blandu siede tacendu

seu alta proverbu.

Explicarea acestui proverbu firesce este usiora. Toti elevii suntu indatorati a-lu memor'a dupa explicare, si mai intemplantuse vre-odata o atare fapta, atunci invetiatoriulu ii face iarasi atenti la proverbulu de susu si prin cuvante parintesci se silesce ale casciga oresicum stim'a cãfra acest'a. Mai de parte i se da invetiatoriulu destule ocaziuni de a aplica atari proverbe, atingatore de bunatarea lui Ddiu, de datori'a nostra catra elu, de ascultarea si supunerea catra cei mai mari etc.

Bine ar fi firesce, deca s'ar face o colecta de atari proverbe in unu manualu deosebitu, caci o atare carte ar fi de neaparata trebuintia in manile invetiatoriloru nostri.

A trei'a parte am disu, ca este instruirea intuitiva cu privire la religione.

Nici acest'a parte a instruirei nu le este copiloru incepetori necunoscuta, deca in cas'a parinteca se-au bucuratu de o educatiune mai buna, caci o mama buna, o adeverata mama nu pote lasa tote ocaziunile sa treca numai asi'a d. e. o mama i da copilulu ei unu maru seu o pera — copilulu simte o bucuria (placere) mai intai de frumseti'a esteriora, o mama pote observ'a acest'a, si nu lasa sa

treoă ocașinea fără de ai spune, cine ne da nouă aceste fructe frumoase, și bune la mâncare, cum cresc ele de sine pe pomu prin voi'a și puterea lui Ddieu, numai pentru că sa ne folosim noi de ele etc. Ce ocașine mai buna decâtă acest'a pentru de a imbarbată pe copilu spre rogaciune și iubire de Ddieu. Unu alu doilea exemplu asemenea astui'a e, cându o mama se afla cu copilulu ei in o gradina séu unu tata la campu. Prin acest'a nunumai ca le casciga copiiloru amóre și cunoscintia de Ddieu, dar' le casciga totodeodata și aplicare de a se interesă de ori și ce obiectu, cu care vine in atingere, ceea ce este bas'a instruciunii tuturor obiectelor din scóla. — Cumca acest'a asertiune a mea este adeverata se vede de acolo, ca avendu de a face cu atari copii, cari a primitu o atare educatiune a casa, nu lasa ei insisi sa tréca ocașinea numai asiá fără de a întrebá de unele și altele lucruri, lui necunoscute, ba de multe ori se intempla de facu atari întrebări, a căroru răspundere cere óresi-care gândire.

Asiu avé multe de a vorbi despre acest'a, in sa, ca sa nu abuzezu de paciintia d-vóstra me voiú margini a aduce numai unu exemplu cam cum aru trebui sa tracteze unu invetiatoriu in scóla despre acest'a pentru orientare.

Invetiatoriu de multe ori, ba mai totu-déun'a este silitu sa vorbésca cu elevii sei despre lucruri cari nu se afla de fatia adeca in scóla, de aceea trebui sa-si aléga totu lucruri de acelea care le suntu scolariloru bine cunoscute, și pre care și le potu și ei reproduce prin micile lorú puteri spirituale, va sa dica obiecte cu care vinu ei in tóte dilele in atingere asiá d. e. dupa ce a vorbitu invetiatoriu mai intáiu despre obiecte din scóla, trece la cele din cas'a parintésca și se póte cá mai intáiu sa vorbésca cu ei despre bucate (nutremente).

Numirea bucatelor, cum se castiga ele, cum se prepara; deosebitele instrumente la acestea cu privire la religiune. Modul de procedura aru fi cam urmatoriu:

Dupa ce iesi tu din scóla unde mergi? Ce-ti dau tie parintii de mâncare? Dara tie? Ascultati ce ve voiú spune eu acum „totu ceea ce se póte manécá se numesce mâncare (nutremente)“.

Cum se numesce aceea ce se póte manécá? Spunetimi acum cu totii ce numim noi mâncare séu nutremente? Spunetimi acum mai multe lucruri de acelea de mâncare?

Panea, branz'a, laptele, carnea, ce suntu?

La vorbirea despre pane, póte indata invetiatoriu sa-i faca atenti la cererea a 4 din rogaciunea domnésca, a carei explicare firesce trebe sa fie premersu. Cine ti da tie pane a casa? Dar' din ce face (cóce) mama-tá panea? Dar farin'a din ce se face? Cine ne da noué gráulu acel'a?

Aici are invetiatoriu cea mai frumoșá ocașine de a face pre baietii a cunósce bunatatea și puterea lui Ddieu trecendu dela unele cereale la altele și apoi la instrumentele necesari, la lucrarea acestor'a. Bine este, cá invetiatoriu sa afle óresi-care mij óce prin care sa le póta și infatiosá acestea tóte eleviloru sei; séu mai bine, cá din cându in cându sa iésa cu ei la câmpu și sa le arete celu putienu plantele acestea mai principale.

Din aceste premerse se póte vedé, ca intuitiunea și are mai multe scopuri și adeca:

1. De a desceptá atentiunea copilulu.
2. De a le castigá cunoscintie chiare despre obiectele de impregiurulu lorú și cele trebuincióse lorú

3. De a le atrage atentiunea la originea, la întrebuintiarea și folosulu tuturor lucruriloru vedute de Ddieu, prin urmare la marirea ziditoriu lorú.

4. De a-i pune in stare a asemená tóte obiectele, a le asemená și deosebi unele de altele, și

5. Prin urmare de a desvoltá prin tóte acestea nu numai puterile interióre și spirituale, dara și cele esterióre corporale.

Tóte acestea domniloru propuse sistematice, destépta in copilu simtiulu religinariu intr'unu gradu fórté considerabilu, și asiá dara intuitiunea este adeveratu religiune.

A pat'a parte este istori'a biblica. Cumca tóte cele pâna aci espuse a trebuitu neaperatu sa premérca acestei'a se póte vedé de acolo, ca mai intáiu amu trebuitu sa-i facemu pre elevii cunoscuti, cu tóte lucrurile (zidirile lui Ddieu), cá mai pre urma cu atát'a mai usioru sa-i putemu face a puté cuprinde puterea cea nemarginita a lui. La acest'a ne servesce pré bine istori'a. Déca vomu luá acest'a carte a minuniloru in mâna, déca vomu pertractá capu de capu cu elevii nostri, dara totu asiá de practicu precum amu facutu la partea prima adeca, la rugaciuni, atunci ve marturisescu, ca prin acest'a procedura, nu numai ca nu vomu obosi pre elevi, ci din contra voru asceptá cu nerab-

dare ór'a in carea au sa mai auda de cutare séu cutare minune a lui Ddieu. Cum are sa se propuna acestu obiectu remane la desteritatea fia-cáruia invetiatoriu, cáci a-siu fi pré lungu, cându a-siu intrá in detaliuri și in acest'a, dicu numai atát'a, ca invetiatoriu sa-si faca o impartire sistematica din totu obiectulu, și apoi sa tracteze capu de capu, cátu se póte de simplu și la intielesu. Se intielege, ca in clas'a prima va apliá numai capetele cele mai principale, iéra in cele-lalte clase la ocașini potrivite le póte vorbi și despre cele-lalte intemplári de mai putiena insemnatate.

Acest'a este fratiloru parerea mea in privintia propunerii religiunei, și credu ca materi'a acestui obiectu ponderosu se afla cuprinsu nu numai in manualele prescise, ci o aflámu in tóte studiele, cáte se propunu in scólele nóstre, ba ce e mai multu dupa cum amu vedutu se póte propune acest'a cu mare usiurintia, déca unu invetiatoriu va sci-o intretiesc și aplicá la ori și ce ocașine bine nimerita. A propune religiunea numai dupa catechismu fără de a o esplicá și ilustrá și cu alta ocașione, va sa dica a se tiené cine-va numai de manualulu prescisu pentru acest'a, aru insemná atát'a cátu a face pre bietulu elevu a-si incordá puterile sele spirituale pentru de a memorisá nisce lucruri, despre care elu fără de a fi premersu esplicarea lorú precum amu aretatu, nici idea nare, cáci cu nu me invoiescu nici odata cu ide'a acelor'a, cari credu ca religiunea se predá numai in chipulu acel'a, adeca i dau elevulu cartea in mâna și arata de unde și pâna unde are sa memoriseze, și pre lângá putiena esplicare a celoru cuprinse in acea lectiune, lu lasa in vocea domnului sa se chinuiesca densulu, pâna ce va memorisá-o, cá apoi in ór'a destinata sa mi-o recitedie asiá numai mecanice fără de a-i fi facutu vre-o impressiune nobila asupr'a animei lui. O atare procedura, dicu ca nu e si nu se póte numi religiune, pentru ca ea desvóltá numai puterea memoriei, dara nu nobilitéza anim'a, ea aru deveni in casulu acest'a efemerica iéra nu statornica. Din aceste cause dicu dara domniloru, ca in scólele nóstre capitale, cáci acolo vrendu invetiatoriu sa urmeze cam in felulu pe carele lám aretatu eu in discursulu meu, atunci nu póte implini datori'a sea fatia cu mai marii sei; vrendu in sa sa faca destulu ordinatiuniloru autoritatiloru sale scolastice, atunci cu anevóia credu, ca va póte pune cineva o basa adeverata religinara, eleviloru sei; cáci déca cine-va voiesce a le esplicá

POISIORA.

ARCHEOLOGIA.

(Reprod. dupa „Tr. Carp.“)

(Urmare.)

A dóu'a dí la 21 amu plecatu la Craiov'a.

In Craiov'a amu cumperatu multe medaile, de bronzu mai cu séma, și câte-va figurine. Amu fostu la Bucovetiu pre marginea Jiului și amu mai admiratu acest'a biserică din timpulu Baniloru, înainte de Negru, zidita pre ruine romane, din cele mai tari și imposante, care biserică este celu mai vechiu monumentu romanescu, care atesta o civilizatiune pronunziata, in architectura și pictura, și care se surpa, dle ministru, cu tóte ca in mai multe ronduri amu datu și fotografi'a ei in ministeriu, amu aretatu și prin presa și in camera de mai multe ori importantia acestui monumentu in tóte privintiele, și amu și isbitu a se tramite odata unu architectu acolo, care a și facutu unu devisu, déra aci s'au mǎrginitu tóte. Trei petre de pre mormintele baniloru Craiovei s'au transportatu de cátra calugarii Greci dincólo de Jiú la Bucovetiuu nou, transformatu in temnitia, și s'au aruncatu in curtea acelei biserice; le amu splatu și acoperitu in mai multe ronduri, pentru ca aceste trei petre, suntu și de interesu istoricu și de unu mare interesu paliograficu; n'avemu nimicu asemenea in museulu nostru. Ve rogu, domnule ministru, sa dati ordinu cátu mai in grabu sa se aduca acele trei monumente cu tóta ingrigirea in museu. Amu opritu și la Bucovetiu de a se mai explotá ruinele romane de cátra ori-cine. Amu descoperitu aci unu zidu întregu alu unei dome intinse și amu recomandatú dlui prefectu Brosteanu, in care amu gasitu interesu pentru anticitati, pestrarea cu sántienia a acestei ruine importante, rugándulu sa dea indata ordinu a se adaná de pre la tieranii din comun'a și

caramidele române cu care este pardosita biseric'a și pre care au mai despardosit'o.

La o posta departare din Craiov'a spre Severinu, la Valea-rea, se inaltia unu piscu, mai de marginea drumulu spre stâng'a asupr'a cáruia se intinde unu siesu admirabile, pre care românii, déca nu și Dacii póte, au profitatu sa-si puna și aci cetate. Am gasitu pre suprafatia multe cioburi, multe fragmente de diferite vase cenusie și rosii, déra nu amu pututu sapá de locu aci pentru ca nu amu avutu ómeni.

De aci amu mersu la dlú Filisianu, care mi-a datu și acum ca totud'aun'a, medalie adunate de dumnealui din preajme. Nu departe dela casele dlui, pre o vale care se chiama Racarelulu, și unde s'au gasitu multe monete dace, este in afundare in susu unu locu ce se dice, și la cetatiuia. Acolo s'au gasitu mai multe obiecte, se dice déra eu n'amú vedutu nici unulu; o barda mare între altele, din care unu viéru s'aru fi facutu o sapa.

In fati'a Racarelului preste drumu, d'a stâng'a drumulu, spre Jiú, se chiama Racarii mosi'a dlui Glogoveanu. Acolo a trebuitu negresitu sa sapu ca sa me incredintezu macaru, déca in adeveru suntu ruine romane precum audfsemu.

D. subprefectu alu plásii, care mi a datu și dóue obiecte de feru gasite in preajm'a locului mi-a procuratu cáti-va ómeni și amu pututu sa sapu cá sa me incredintezu ca suntu ruine române, ca a fostu aci cetate de zidu romána. Este de observatu ea pre unde este abundentia de ape bune s'a radicați si o cetate romána, și de acolo vine numirea mai multoru cetáti române Reca, Resca, Racari, Racarelu, cari tóte insemnéza in limbele slave, ape, isvóre mari. In valea cetáti Racarii suntu cele mai frumoșe și abundente isvóre de apa ce póte intaloi cineva. Amu luatú conturulu și planulu situatiunii cetáti Racarii nr. 8 și amu urmatu drumulu la Turnu lui Severinu.

La o mica distantia de aci, la Filisii, se radica, domnule ministru, celu mai frumosu monu-

mentru pâna astadi de marmura; este mausoleulu radicați de d. Filisianu in memori'a fiului seu iubitú. Descrierea acestui mausoleu aru meritá unu articulu speciale; se intelnescu arare-ori asemenea monumente prin pártile cele mai civilizate ale Europei; elu a costatu aprópe unu milionu. Nobilitatea materiei și arta, se întrecu intr'insulu.

Nu m'amú pututu oprí, domnule ministru, de si afara din materia, sa nu mentionezu acestu mausoleu pre care l'amú admiratu.

La Severinu fiindu punctulu celu mai principale alu urmaririloru mele, a trebuitu sa me asiediu pentru mai multe dile. Adjunsu aci la 24 Iuliu, amu pornitu tocmai la 9 Augustu.

Amu voitu anteu sa desfacu Turnulu lui Severinu, radicați aci nu de Septim Sever, nu de Alessandru Severu, ci de Severinu soerulu lui Filipu Arabulu, tata Otaciliei Severei care s'a supranumitu arabulu pentru ca se nascuse in Arabi'a și care s'a urcatu pre tronul la 244 dupa Christosu, dupa ce a ucisu pre protectorulu seu Gordianu III Piosulu.

Sub acestu Imperatu a inceputu Dacia sa bata moneta de arama, cu numele ei propriu: Provinci'a Dacia, cu insemnele legiuniloru V. și ceea ce a duratu pâna la Galianu regulatu, și apoi prea puțin sub Aurelianu cu o alta forma. Trajanu Decie, succesoru lui Filipu Arabulu, a pusu numele patriei lui: „Dacia Felix“, pre numerariulu Romei, pre monete de argintu, unde pâna la densulu Dacia nu figurase decâtú: Dacia Capta; afara de dóue monete de bronzu și ale lui Hadrianu cu Dacia stándu pre Carpati și alta Exercitus Dacicus, cu Imperatulu calare in fatia a trei legionari, cu insemne indicándu trei legiune ce ocupau sub densulu Dacia, și o moneta de bronzu a lui Antoninu Piosulu cu Dacia aducendu-si tributulu la Rom'a.

(Va urmá.)

citatiuni din sânt'a scriptura si a-i face, cá sa-si intielega încatu-va cele cuprinse in trensele, nu numai ca-i este preste putintia, fiindu ca trece marginea puterilor intelectuale a elevilor, dara i rapesce invetiatiuniu tempu forte multu, asiá încatu remane cu cele-lalte obiecte inapoi, care inca suntu de mare insemnatate pentru viet'a lor; iera deca invetiatiuniu va negligá acést'a (explicarea) si le va dá lectiunea numai cu o explicare fugitiva, atunci religiunea va fi pentru baieti seca si fara de nici unu folosu, ba ce e mai multu, miculu elevu capeta óresi-care neplaceri, cáci simte o greutate la memorisarea acesteia, si totusi invetiatiuniu trebuie sa o faca, pentru ca dupa planulu nostru, are de a se propune in scólele capitali totu catechismulu micu si celu mare, ceea ce trece preste puterile spirituali ale invetiatiuniu cátu si ale scolariloru remánu fara de nici unu folosu.

Acestea tote le-amu vorbitu din pracs'a facuta de 11 ani cá invetiatiuniu la scóla capitale de aici, ci ve marturisesco, ca catechismulu bogatu nu este corespundietoriu cu etatea acelor'a cáror'a se predá; nu suntu in sa pentru aceea de parere, cá sa nu avemu nici unu manualu, ci din contra dorescu, cá inspectiunea suprema scolara sa se ingrijésca pentru de a ne dá manuale din tote obiectele cáte au a se propune conformu planului de instructiune, practice si corespundietore cu etatea eleviloru. Amu intiesu cu bucuria, ca s'aru fi facutu atari manuale in anul acést'a, in cátu voru fi ele in sa corespundietore timpulu v'a areta, cáci practicabilitatea unui manualu se cunoște mai multu dupa ce l'a aplicatu cinev'a, ad. l'a pusu in lucrare.

Acést'a este parerea mea On. Conferintia, pe carea Ve rogu de Consimtitii si DVóstra sa o primiti cá parerea conferintiei nóstre intregi iera deca nu atunci sa se primésca la protocolu cá parerea mea inviduala separata.

Satulungua 24 Augustu 1869.

I. D o r c a,

direct. scol. cap. din Satulungu.

O contemplatiune si unele reflexiuni la fapte intemperate.

Cohalmu, Septembrie.

Pentru o anima cu sentimente nobile, nu póte fi o privire mai frumoasa si mai falnica decâtu aceea, cá privindu generatiunea cea tenera, — speranti'a viitorului — sa o vedea pre acést'a in florindu si inaintându in invetiaturi folositorie de totu felulu; sa o vedea pre acést'a, cá anca de tempuriu se silesce, prin formarea ideiloru si a notiuniloru chiare si prin insusirea unui caracteru firmu, de a corespunde cându-va pre deplinu mai antaiu destinatiunei omenesci, ier' apoi se-si aduca aminte totudé-un'a si de originea sea romanésca, cu care atatu e de glorificata de tempurile cele vechi strabune. Acést'a odinóra amortita, si astufeliu crednindu-se a fi mórtá, a fostu infasiurata in giolgiu mormentalu, gat'a de a se pune pentru tote vécurile in mormentu — Oh spectem, dignitatemque populi románi! C. — dar' se desceptá totusi din latergi'a secularia, reinviundu, cá astu-modu se-si póta implini missiunea. — Cum au traitu románi din vechime, acést'a ni-o arata istori'a lor, care ne servesce nóue cá descendenti ai acelor'a de orientare. Cum scadiu apoi acea gloria strabuna prin influintia tempuriloru vitregi, istori'a ne spune spre trist'a aducere aminte. Si cum a inceputu a reinvia aceea in tempii mai de aprópe in man'a tuturoru vicissitudineloru acést'a impregiurare ne dá curagiu de a sperá intr'unu viitoriu mai fericitoriu.

Prin tote periódele acestea poporulu românú a ayutu de a se opune mai multu séu mai pucinu violurulu temporale, care óre-si cându batea asiá de tare încatu amenintia natiunei románe unu detrimentu totalu. Lupt'a antecesoriloru nostri a fostu de o atare natura impreunata totu-odata cu convictiunea, cá esindu gloriosi de prin tempurile viforóse, se póta predá posteritatiiei unu simbolu demnu de remiscencia, ier' simbolulu acel'a sa fia cultur'a si libertatea, nisuintia tuturoru popóreloru. Pentru simbolulu acel'a vedemu ca si astadi se lupta cu energia barbatii bisericeii si natiunei nóstre, si carii se silesce din tote puterile a respandi cultur'a si libertatea, unicii factori principali si datatori de viatia unui poporu si unei natiuni. Acesti factori principali trebuie saditi cu deosebire in animile carii suntu mai acomodate si mai receptive de o atare semintia, si care suntu cu deosebire animile tene-rei generatiuni omenesci, pentru care omenimea tre-

bue sa ingrigiasca anca de tempuriu pentru ca este constatatu adevérulu, cá chiaru si o planta, ca ea sa fia mai nobile, mai acomodata trebuintelor omenesci, precum si mai productiva, se recere, se i vina omulu intr'ajutoriu si sa o cultiveze, si deca vedemu ca si o atare planta cere unu ajutoriu óre-si carele, cu atatu mai tare va cere apoi ajutoriu generatiunea cea tenera omenésca.

Deca omenimea n'aru fi statu si n'aru stá dejá in necurmata legatura si purtare de grigia asupr'a acelei generatiuni; deca cu acést'a generatiune s'aru tractá intr'unu modu cu totulu-totu masteru; deca nu s'aru privi starea cea neajutorabile in care se afla acea generatiune mai cu séma in etatea prunciei si a copilariei; atunci ar' cresce mai reu anca de cátu o planta, pentru ce s'aru negligé nu numai desvoltarea fisica ci tesaurulu celu nepretiu-iveru alu omenimei e d u c a t i u n e a.

Mai departe, pentru o anima cu sentimente nobile mai este si acea impregiurare: ca o atare generatiune bine educata prelánga aceea ca e de mare insemnatate, involvédia in sine totu-deodata speranti'a ca din generatiunea aceea are sa iésa cu vreme acei individi, carii sa fia destinati óre-cându, de a lucrá si afara de cerculu celu strimbu alu vietiei familiaria, sa fia destinati a lucrá cá individi zelosi, aparându interesele existentiiei natiunei, limbei si a patriei nóstre. Iera apoi acést'a sa o faca din motivulu acel'a, cáci, singuraticii individi a unei atari generatiuni, nu se potu privi numai cá proprietatea parintiloru lor, carii i-au nascutu si crescutu; deóre ce si statulu, si societátile omenesci, ba in fine chiaru si patri'a are unu dreptu sántu si nedisputabilu asupr'a acelor'a. Si apoi dela o educatiune mai multu séu mai pucinu corespundietoria ce o capeta acesti individi a unei atari generatiuni tenere, dela unu gradu mai micu ori mai mare de cultura spirituala si morale, dela atari conditiuni aterna ponderosulu acel'a resultatu, — carele pentru tempii viitori e invalidu anca cu intunerecu, — ca ce are sa fia mai apoi din tier'a in care traimu, si din poporulu acel'a a cáru fiii suntemu.

Deca in urm'a nóstra va pasi cându-va pre scen'a lumei o posteritate mai fericita ori mai nefericita; deca acestu pamentu 'lu va locui in viitoriu unu siru de individi demni si virtuosu, séu numai o multime de ómeni miseri si nedemni acést'a impregiurare precum totde-un'a asiá si de aci inainte o va decide generatiunile, ce au sa vina in urma-ne, care contienu in sine totu ce are óre-si cându sa esceleze, are sa intunece si sa intréca pre antecesoru. Astu-feliu putemu distinge in viati'a omenésca mai cu séma dóne directiuni principale, un'a buna si alt'a rea. Si de a poté oculi pre cea din urma, trebuie tienuta in yedere dicerea:

Principiis obsta, sero medicina paratur — opunele inceputuriloru (reului), cáci leaculu se face tardiu. Amu disu mai susu, ca seminti'a culturei sa se sémene in inimile fragete, cá prindiundu aceea anca de tempuriu radacini afunde, sa póta cresce intr'o directiune buna, intarindu-se totu-deodata, si cá astufeliu sa póta nisui si cátra libertate. Trebuie asiá dar omenimea sa ingrigiasca de ea si sa o conduca, precum conduce espertulu navigatoriu nai'a printre Scyl'a si Charibde, far' de a patimi naufragiu. (Ve urm'a.)

D o b r ' a 28 Sept. 1869. (N e c r o l o g u.)

In 25 a. l. c. la 5 óre sér'a parintele protopresviteriu Nicolau de Crainicu, lovitu de mórté repede siá datu sufletulu creatorulu. — Acestu pré onoratu barbatu, stimatu de toti pentru faptele sele, pentru neobositulu zelu ce au avulu cátra biserica si natiunea sea, 'lu plángu, jelescu toti acei cu asemenea intentiuni nobile, — numai inimicii fapteloru lui sa bucura, vedindu ca au muritu conducatoriulu acestui Tractu, — stánc'a cea neclatita lovita de multe furtoni; mórtéa o rapí din naintea atacatoriloru. Acestu pré on. barbatu, in etate de 21 ani au primitu darulu preotiescu, — si dupa putienu tempu fu alesu de protopresviteru alu tractulu Dobrei, — 44 ani au functionatu altariulu, au pastoritu turm'a lui Christosu, — acestu prea onoratu barbatu prin Incrárilé sele natiunale, au fostu respectatu si de cátra streini cei stimatori si amatori de progresu, vedendu si cunoscendu zelulu si neobosit'a lucrare spre inaintarea in cultura a filloru lui sufletesci incredintiatu, — pre lángá fii trupesci A r o n u, I o a n u, J u d i t a casatorita Negrita, E l e n ' a casatorita Ghinea si R o m u l u 'lu plángu rudele, 'lu jelescu preotii, in-

veliatorii si crestinii acestui tractu, pierdiundu pre parintele lor. — Cá pre acestu barbatu l'au amatu si respectatu poporulu din acestu tractu, dovéda inmormentarea cea pompósa ce au fostu Sámбата in 27 a. c. adunându-se preotii invetiatori si alti crestini din tractu, ba si din tractulu Ilici pr. on. d. Protopopu Ioanu Orbonasiu cu alti doi preoti din acelu tractu au datu ultim'a onóre reposatului.

18 preoti au celebratu la ceremoni'a inmormentárii, poporu multu iau datu onórea cuvinciósa atatu in vietia, cátu si la petrecerea din acést'a lume. Cáruia si cu acést'a ocaziune i dicu: fia-i tierán'a usióra.

Tractu Dobrei in adevéru va simti nu preste multu perderea acéstui prea onoratu barbatu, — va simti si natiunea, — deca nu va dobandi tieránnu barbatu cu intentiuni si energia salutaria pentru biserica si natiune. Va simti dicu tocmai acum, cându sa radica o fortuna asupr'a nóstra, — mai alesu cu scólele si voru poté pré lesne deveni scurta, pentru ca multi din acea ce aru debui a fi mai energiosi, — pentru unu complimentu, ori stringere de mána, uita de interesele natiunali, uita, ca venatoriulu cautá ori cu ce mijlóce a trage in curs'a sea.

M a r e s i u - O s i o r h e i u, 10 Oct.

Domnule redactoru! Desceptatu in diminétia ast'a din unu somnu turbulentu, causatu de cele vedute ieri in comun'a Tofalu distantia de 1 1/2 milu de M. Osiorheiu, cu ocaziunea unei excursiuni facute acolo, punu mán'a pre péna la descrierea adevérata a unei scene in gradu superlativa trista si sángeranda de anima!

Scieamu dejá, ca dlu bar. A p o r Karoly, Presiedintele Tablei regesci de aici, a castigatu finalminte a. c. procesulu urbarialu inceputu inca in 1849 contra locuitoriloru din Tofalu; in dilele acestea intielegendu in sa si aceea, ca acei locuitori suntu scosi din case la utilia, usile caseloru incuiate si sigilate, tote casele si pamenturile luate pentru mentiunatulu d. bar. tota averea mobila precum: vite, oi, porci etc. parte vendute parte vendiende pentru restanti'a de dile si spelele procesuali: — m'amu vedutu necesitatu a intrerumpe caletoria mea, cunoscuta d-tale, a merge la fati'a locului si a me convinge in persóna despre cele audite, si eata ce amu vedutu si auditu:

Tofalulu constá din 26 case in un'a vale ce se intinde din apropierea drumulu de tíera, ce duce dela M. Osiorheiu spre Regenulu sasescu, in directiunea spre média-dí, cu tote casele edificate de a stáng'a cálei cu un'a carte a mentiunatului baronu in mijloculu comunei.

La apropierea mea de satulu cu circiter 300 de suflete románe, nu amu vedutu nici vite cornute nici oi, nici porci pre otaru in giurulu satulu ci numai nisce gásce si gáini inaintea caseloru.

Ajungendu la case amu vedutu inaintea fiacárei'a cáte un'a lada gola, cáte unu hambariu stricatu, cáte-va lemne si cáte o bucata de straiu, séu alte haine rele, — putieni barbati; dera mai multe muieri, fete si copii, unele muieri cu copiii in bratie si alti copiasii mai merunti inveluti in cáte o tréntia, siedindu pre cáte o lada, altii pre lemne si tremuránde de frigu. La intrebárilé mele respunsera ca vite, oi si porci li s'au luat de ómeni adusi din satele vecine prin dlu Dullo respectivu, care in fiinti'a de fatia a procuratorulu dlui bar. Apor le-au vendutu licitando, la ómeni din satele vecine; loru nu le-a fostu permis a rescumperá.

Din 1 l. c. — vineri — suntu aruncati din case, luându-li se mobilele cele mai bune, vestminte de imbracatu si haine de patu, dintre cari parte s'au vendutu, parte mai suntu inca nevendute, dara si acelea se voru vinde; si s'au vendutu prin Dullo si avocatulu mentiunatulu d. bar. stoguri de gráu, nutretiu, ba chiaru si gunoiulu din un'a carte unui omu din unu satu vecinu; casele suntu incuiate si sigilate. Amu vedutu cu ochii mei pána a pásu unu secuú din satulu vecinu Székes un'a cotaróa de cucuruzu si o muiere amaru plángendu si rugánde-se de secuú se nu o duca inca pána va soapá barbatulu ei din temnitia, dara secuúlu a disu ca elu a platit'o la licitatiune si a dus'o.

Barbatulu acestei muieri, mi se spunea, este dimpreuna cu alti 3 locuitori incarceratu in M. Osiorheiu pentru ca inainte de ast'a cu vr'o 2 septemáni cându a fostu estu Dullo se le iae vitele s'au opusu cu vorb'a: ca 2 ómeni din satu suntu dusi dejá la Inaltiatulu imperatu pentru treab'a ast'a, si pána nu se

intorcă aceia indereptu cu unu răspunsu se nu le vendie vitele. Blestemuri și vaiete amu auditu din gur'a barbatilor, blastemuri și plânsu din gur'a femeilor.

Dupa spusele unanime a acestora omeni le este pusă terminu până astăzi—10 Octobru la 12 ore se iasă din sat și se-și duca bagagi'a aflătoare în uliția, altminterinea mâne—luni—lemnele și alte unelte de lemn în uliția aflătoare se voru vinde și ei se voru escorta preste granitia otarului comunei acestea. La întrebarea mea ca unde dormu, au răspunsu ca acolo în uliția, unde peru dimpreuna cu copiii de frigu ca nu au haine de coperitu, cându mai dise un'a muiere plângendu: mai bine aru fi se ne omóre pre toti. — Frigulu pre aici a fostu asta nópte de 6 graduri.

Dumnedieule! Cum ai potutu creá atari omeni lipsiti de sentiulu amanu, lipsiti de mila fatia cu deaprópele lor și chiaru fatia și cu copiii miei—fiintie inocente, capaci de a lasá aceste fiintie la inceputulu iernei fără oasa caldă, fără nutrimentu și fără haine de imbracatu, cu esceptiunea celor de pre ei! Asiá ceva nu-si afla parecchia nici în Turci'a la pagani credu eu. Foculu, acelu elementu teribilu, de scruméze din unu satu tóte casele, celu putienu cei mai multi omeni scotiendu-si lucrurile și hainele din case, lasa vitele și alte animale domestice, loculu caselor și dela câmpu, dara foculu aacst'a, ne mai auditu, consuma totu!!!

Unu caletoriu.

De pre malulu Tarnavei mare.

În urm'a circulariului Mitropolitulu din Iuliu reprezentatiunea scolara din protopopiatulu Sigisioarei se adunara în urm'a unei provocări din partea parintelui protopopu și inspectoru scolaru tractualu n 7 Oct. st. n. la o conferintia prealabila spre a se contielege despre tienu'ta și caracterulu scólelor romanesce din tractu. Inteliginti'a din locu și din apropiere luare cu mare zelu parte la acésta consfatuire, dela care aterna asiá dicendu nunumai autonomi'a scóleloru nóstre dar chiaru și nationalitatea lor. Membri coadunati în conferintia se dechiarara unanimu pentru caracterulu confessionalu alu scóleloru din tractu promitiendu-se mai cu séma preotii, cá-si va pune tóta staruinti'a pentru d'a infránge neinteresele poporului, cá sa-si puna tóte puterile pentru d'a potea sustiené principiulu confessionalu pre basea și dupa cerintiele legiloru sustatátore. O comisiune alésa din sinulu conferintiei va avea de datorintia a elaborá ore-si care proiectu de programa speciale despre midilócele trebuincióse și recurabile spre a se potea sustiené principiulu amintitu, pentru aceea s'au indatoratu preotii tractuali, cá în optu dile se trimétia la scaunulu protopopescu unu conspectu despre darea directa, ce o solvescu fiiloru sufletesci, despre numerulu prunciloru umblatori la scóla și despre numerulu familielor, ce se afla în parochiele respective, cá pre basea acestor'a comisiunea sa și póta compune elaboratulu seu cátu mai curendu spre alu asterne unei nóue conferintie conchiemande spre desbatere și finale decisiune.

Inceputulu s'a facutu; cum se va poté realizá ne va aretá viitoriulu. Jace insa în interesulu nostru nationalu, ca se staruimu cu tóte puterile pentru d'a ne sustiené autonomi'a scóleloru, cari e garanti'a cea mai sicura d'a cresce barbati demni de esistinti'a lor patriei și natiunei. Cáci precum secululu presentu fără de scóle nu ne mai garanteza esistinti'a, asiá și positiunea nóstra de fatia ne periclitéza, déca vomu perde din vedere scutul acele ce ne-au sustienutu limb'a și nationalitatea în seculu antemartiali.

Din comitatulu Albei superioare.

Între datorintiele cardinale, ce le are omulu, nu e numai aceea, cá sa ne cunóscemu pre noi insine, ci cerculu datorintielor acestor'a se estinde și mai departe impunendu-ne, cá cunoscinti'a nóstra sa se estinda la semenii, la patri'a nóstra. Prin aceste nu vomu se dícu, ca cunoscinti'a semeniloru nostri și a patriei nóstre aru fi mai grea cá cunoscinti'a de sine însu-si. Filosofía ne spune inea din vechime ca „γνοθί θς αυτγ“ este virtute dintre cele mai grele de realizatu și filosofía moderna n'a pututu restorná acést'a afirmatiune ideale. O numescu ideala pentru ca prács'a positiunei nóstre, abstragendu dela teoria, ne arata lucrulu altminterea. Noi románi ne cunóscemu slabiciunile nóstre precum și le cunóscu și

compatriotii nostri, și tocmai pentru aceea amu disu, ca practice o adevérata cunoscinti'a a semeniloru nostri și patriei nóstre sub starea presenta e asemenea grea și dubiósă. Pentru d'a ne câstigá o atare cunoscinti'a chiara, ne trebuiece multa esperintia, și ne trebuie cá facendu esperintia se invatiemu din ea, cá se ne scimn acomodá impregiurárilor și situatiunei în care ne aflámu; se nu dámu numai cu bát'a în balta și sa ne stropimu pre noi insine, ci cu mare precautiune se trecemu obstaculi, ce ne intimpina. Spre a latí de-si esperinti'a și cunoscinti'a celu putienu a unui districtu din patria și între publiculu cetitoru, vomu se descriu unele eveneminte de-si particulare totusi de sensu generalu din comitatulu Albei de susu.

Comitatulu Albei sup. sopusu fiindu mai de doi ani tulburárilor anarhice, au venit, dupa ce aceste ajungendu-si culmea a facutu de trebuintia pasirea la midilocu a regimului, iéra-si în ore-sicare stare mai regulata. Comisariulu regimului Miko a inblánditu încátu-va iritatiunea partidelor inversionate și anarhia a inceputu ase complaná. Resoltatulu, ce lu potu produce románii din comitatu sub acésta stare a lucrurilor, nu e nici de cum inbuernatoriu, sfasiat în fractiuni, fără inteligintia independenta, prelánga aceea nepartinirea impregiurárilor politice suntu departe de o sórte multiamitóre. Chiar și inteliginti'a de buna sperantia, cari prelánga calificatiunile recerute pentru de a potea contribui la inaintarea binelui comunu nu e spriginita de conationalii soi cum se cuvine și cum aru cere interesulu causei, asiá încátu numai cu mari greutáti, a potutu sa se puna într'unu rangu cu o multime de individi necualificati. Sa nu ilustrámu insa în specialu impregiurárele aceste cu exemple; cáci esempla suntu odiósă, ci se le lasámu asiá precum suntu tragendu peste ele velulu trecutului.

Dar se venimu la eveneminte speciale. Capii comitatului precum e cunoscutu suntu Hallerescii. O fractiune o conduce unulu, cecalalta celalaltu. Conducerea se face firesce cu bani, cáci capacitate nui multa în nici într'o parte. Insa partidele se grupéza dupa interesele lor avendu fiecare ambitiunea, ca ea póta în frunte dreptate; precându dreptate nu se gasiá la nice un'a, de ore-ce cându l-si pretindea cineva vr'unu dreptu ambe se aduná și dícea „nu.“ Dar partidele ca atare, contrare parte mare mai multu persónelor decâtu causei si-au descoperitu gresielele unei altei'a și hai cu ele prin jurnale și în sfersitu pela judecatoriile criminale. Cându se stinge incendiulu, foculu arde fără flacara sub cenusia, tocmai asiá e și comitatulu acést'a desbinatu și fisice și psihice. În dilele trecute o comisiune investigátore fu esmisa din partea judecatoriei comitatului cetátiei de balta pentru d'a cercetá incriminatiunile ce se publicara prin jurnale mai cu séma contra contelui Haller Ferencz, carele lasádu odihn'a și liniscea, ce io oferea circumstárile sele, s'au apucatu fără precepere și precautiune se faca și elu politica starnindu a fi denumitu de comite supremu în comitatulu disolutiunei. Suspendarea lui a restabilitu liniscea și contrari inversionati s'au liniscitu. În urm'a unei ordinatiuni ministeriale fura insa provocati a-si documentá asertiunile pre acárei basea cerura cu o multime de subscriptiuni depunerea comit. Haller Franz. De-si majoritatea mai inteligenta e parte neutrale parte contra abusárilor Halleresci, totu-si unii dintre amplotiati aducându-si aminte de tempulu auriu de sub anarhi'a trecuta n'au lipsitu ai aduce comitelui suspendatú oratia gratulatoria la díu'a lui onomastica. Fivoru fostu aceste simulate séu adevérate e întrebarea.

Prelánga tóte acestea o împreunare cordiale și pacinica, ce s'au intrunitu în onórea dilei Majest. Sele regale în 4 Octobru la unu banchetu solenu a demonstratu încátu-va liniscirea spiritelor, cáci aici se intrunira inimicii intereselor cá amici la vinu; din care apoi asiá, cá dintr'o sorginte nesecabile politic'a lumei, dreptatea, egalitatea și fratietatea, cá și cându aru fi fostu legislatiunea în mán'a domnilor acestor'a, aru fi creatu în momentele acelea lângá nectarulu lui Bachu legile cele mai salutare în privinti'a dreptului internationalu. Caldura dilei și a spiritului alcoholicu desghiatia retienerea cea rigurósa și rece politica, într'o desfatere caldúrsa a inimiloru doióse dupa dreptate (?) Banchetulu fu deschisu și condusu din partea dirigintelui substituatú, vice-comitele Stefanu Ladai.

De-si cele descrise suntu mai cu séma numai nesce eveneminte locali, totusi în combinatiune cu starea lucrurilor de fatia contribue și ele ceva la

cunoscinti'a de ómeni și de situatiune, ce e neapératu de lipsa se o avemu, déca vomu se invatiemu din esperientia comuna și se folosimu invatiatur'a acést'a în folosulo patriei și a natiunei; pentru ca déca vomu totu esperia numai și nu vomu invatiá și din esperienti'a altor'a ni suntu zadarnice tóte nazuintiele, vomu fi totu passivi suferindu spre daun'a nóstra activitatea altor'a. Sapienti sat.

Romania.

Dupe „Monitorulu oficialu“
În timpulu petrecerii Séle la Baden-Baden, I. S. a primitu visita Majestáti Sele Regelui de Prussi'a, carele i-a conferitu marea cruce de aur a Volturului rosu. Suita Înáltimei Sele a fostu asemenea decoratá.

Marele Ducé de Baden și principele mostenitoru alu Prusiei au facutu asemenea visita Domnului Romaniei.

Marele Ducé a conferitu Înáltimei Sele ordinulu casei de Baden.

În 23 Septémbre, Înáltimea Sa a purcesu, prin tren expresu la Parisu, unde a ajunsu Mercuri, la 3 ore diminetia, și a trasu la otelulu Bristol. Indata dupa aceea unu oficiaru de ordonantia alu Imperatorului a venit a se pune la dispositiunea Înáltimei Sele pe totu timpulu petrecerii sele în Parisu.

Înáltimea Sea esprimendu dorinti'a de a vedé pe Imperatorele chiaru în díu'a sosirei Sele, Majestatea Sea l'a încunoscintatu cá'lu va primi la 2 ore dupa amédi.

La 1 ora și jumetate unu echipagiú imperialu cu patru cai a condusu la resiedinti'a imperialu de Saint-Cloud pre Domnulu Romaniei, insotitu de D. Ion Strátu, agentulu nostru la Parisu, și de adjutan-tulu de serviciu majorulu Greceanu.

Onorile rezervate numai pentru suverani au fostu facute Domnului Romaniei. Cas'a civile și militará Majestatei Sele asteptau la intrare pre Înáltimea Sea și l'au condusu pana la apartámintele Imperatorului cu care Înáltimea Sea a avutu o convorbire de o jumetate ora.

Majestatea Sea a bine-voitu a adresá câteva cuvinte binevoitóre agentulu nostru și majorulu Greceanu, carele a fostu prezentatu de Înáltimea Sea

Domnulu esprimendu dorinti'a de a merge în acea séra la opera, Majestatea Sea a bine-voitu a pune logea imperialu la dispositiunea Înáltimei Sele.

Varietáti.

** Ayurámu fericirea de a primí „Analele statistice a le Romaniei pre anulu 1866, brosiur'a VII, partea I, cari cuprindu: miscarea populatiunei din anulu 1866; semanatur'a și productiunea agricola a tieriei din anulu 1866; esportulu și importulu fieriei din anulu 1865.

(13—1) Concursu.

Pentru ocuparea posturilor de invetiatori la scólele confesiunale gr. or. din protopop. Lupsiei se deschide concursu, cu emolumentele urmatórie:

- B e d e l e u cu salariu de 100 fl. v. a lemne și cuartiru. —
- C a c o v ' a - E r i i 100 v. a. cuartiru și lemne.
- P o s t i a g ' a d e j o s u, (? R.) cuartiru și lemne.
- S e l c i v ' a d e j o s u, 90 fl. cuartiru și lemne.
- V i d o l m u, 60 fl. 8 ferdele gráu, 70 fontí brándia séu slanina cuartiru și lemne.
- L u n c ' a, 60 fl. v. a. 8 ferdele gráu, 50 fontí brándia slanina cuartiru și lemne.
- P o t s i a g ' a d e s u s u 80 fl. v. a. cuartiru și lemne. —
- S i a s ' a L u p s i e i, 100 fl. v. a. lemne, și cuartiru.

Doritorii de a ocupá aceste posturi, au a-si asterne petitiunile lor la scaun. prot. a Lupsiei până la 15 Octobru prevediute cu atestatu de bo-tezu 1. ca suntu de rel. gr. or. 2. ca au studiatu pedagogia, 3. ca au moralitate nepetata, și 4. ca soui cantárele bisericesci. —

Offenbai'a 25 Sept. 1869.

Nicolau Fodorénu,
Adm. protop. gr. or. a Lupsiei.